

Aktuelt fra DSA om

Elektromagnetiske felt
Radon
Solarier
Hudkreftforebygging

NEMFOs årskonferanse
Fredrikstad, 31. mai 2023

Tone-Mette Sjømoen, Lars Klæboe
Maria B. Larsson, Bård Olsen
Lill Tove Nilsen, Kirsti Bredholt,
Ingeborg Elise Nakken, Bjørn Johnsen

Elektromagnetiske felt – helseisiko, regelverk og informasjon

NEMFOs årskonferanse 2023



Direktoratet for
strålevern og atomsikkerhet

Elektromagnetiske felt og ny kunnskapsoppsummering

- FHI gjennomfører nå en ny norsk vurdering av helserisiko ved eksponering fra radiofrekvente/ høyfrekvente felt, dvs. eksponering fra trådløs teknologi
- Arbeidet begynte sommeren 2022 og var forventet ferdig sommeren 2023
- Arbeidet er litt forsinket og vil ikke ferdigstilles før ut på høsten 2023

→ Noen referanser:

- WHO's [nettside om EMF](#)
- Retningslinjer fra ICNIRP (den internasjonale kommisjonen for beskyttelse mot ikke-ioniserende stråling):
 - [RF EMF Guidelines \(100 kHz – 300 GHz\) – 2020](#)
 - [LF EMF Guidelines \(1Hz – 100 kHz\) - 2010](#)
- EUs vitenskapelige komité:
 - [SCENIHR Opinion 2015](#)
- Norsk ekspertgruppe:
 - [Folkehelseinstituttet Rapport 2012:2](#)
- Svensk ekspertgruppe:
 - [Årlige rapporter fra ekspertgruppen](#)

Radon

NEMFOs årskonferanse 2023



Direktoratet for
strålevern og atomsikkerhet

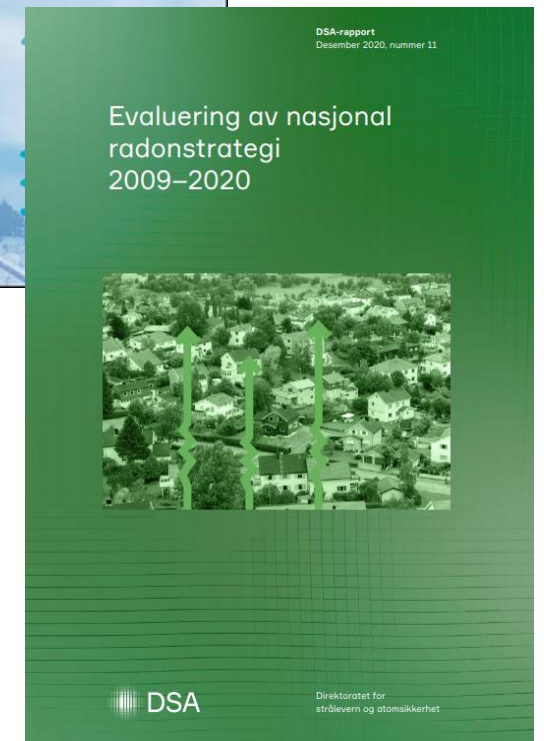
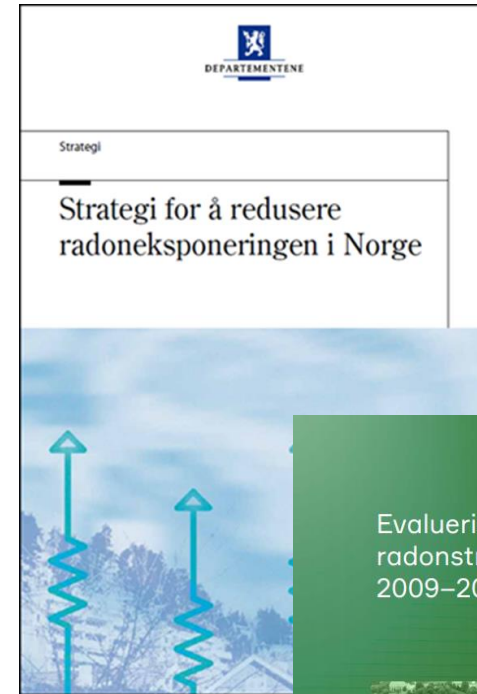
Ny radonstrategi i 2023

- Folkehelsemeldinga, presentert 31.3:
- **Regjeringen skal legge fram ny nasjonal radonstrategi i 2023**
 - Ny radonstrategi skal følge opp funn fra evalueringen av forrige strategi (2009-2020)

Ny innsats skal spesielt møte utfordringene:

- Informasjon og nye insentiver – stimulere til at flere måler og reduserer radon
 - Sosiale ulikheter – høye radonnivåer rammer tilfeldig
- Følge opp mennesker som bor i særlig radonutsatte områder
- Sikre arbeidstakere mot høye radoneksposeringer
- Følge opp eksisterende regelverk

Den tverrsektorielle koordineringsgruppen, der også representanter fra kommunene deltar, videreføres



Sol og solarier

NEMFOs årskonferanse 2023



Direktoratet for
strålevern og atomsikkerhet

Nasjonal UV og hudkreftstrategi

- Første strategi, 2019-2023 – evaluering til høsten
- Foreslå revidert strategi, gjeldende fra 2024



Kommunene en viktig aktør

- Fokus barn og unge, men også arbeidstakere og helse- og omsorg
- Forebygging av hudkreft inn i eksisterende folkehelsearbeid og plan & bygg
- Bruk Kreftforeningens konsept «Solsmart kommune»

Sjekkliste Solsmart kommune

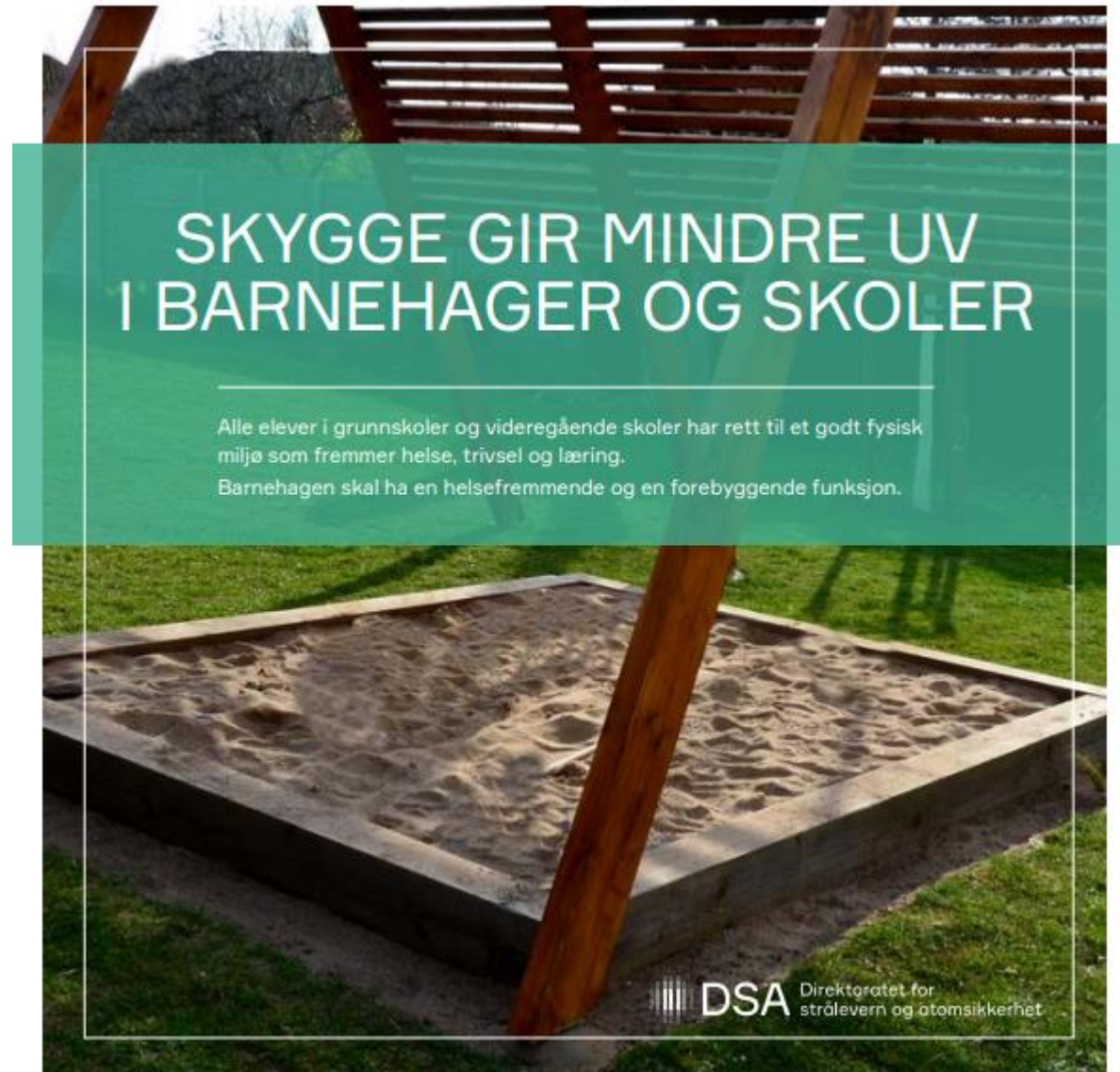
Slik kan kommunen bidra til forebygging og tidlig oppdagelse av hudkreft.



1. Politisk/planmessig/informasjon	Lenker og tilbud
Sjekk kommunens status for hudkreft i KommuneHelsa (fhi.no).	KommuneHelsa , statistikkbank
Når planer revideres, sørg for et plansystem som bidrar til trygge uteområder, med tilgang til både sol og skygge. Hold en samlet oversikt over kommunens hudkreftinnsats.	Helsekonsekvensvurderinger , helsedirektoratet.no
Sørg for økt kunnskap i befolkningen, del informasjon på kommunens nettside, lokalavis og infoskjermer.	Kreftforeningen. Sol, solarium og hudkreft DSA. Sol, solarium og helseisliko .
Oppfordre til å sjekke UV-varsel på yr.no eller i YR-appen. Jo høyere UV-indeks, desto mer behov for beskyttelse.	Yr.no, velg sted og i nærheten.
Løft forebygging og tidlig oppdagelse av hudkreft på agendaen politisk.	
Kommuner som vil vise at de satser på forebygging av hudkreft, kan laste ned og benytte logoen Solsmart kommune.	Kreftforeningen.no
2. Helsestasjoner/skole-helsetjeneste	
Bidra til å spre informasjon om solbeskyttelse til foreldre og barn.	Gratis informasjonsmaterieil
3. Barnehager og skoler	
Å begrense helseskadelig UV-stråling er en del av skadeforebyggende arbeid. La solbeskyttelse være en fast del av tilsynet av uteområder, med målindikator at det finnes tilbud om både sol og skygge.	
Bidra til at barnehage- og skolebarn lærer seg trygg adferd i sola.	Solsmarte barnehager , DSA. Råd om solbeskyttelse .
Bidra til at ungdomsskoleelever lærer om trygg adferd i sola.	Digitale undervisningsopplegg og besøk i Kreftforeningens Vitensenter.
4. Uteområder	
Sørg for at parker, strender og uteområder i barnehager og skoler har både sol- og skyggesteder, for å begrense helseskadelig UV-stråling.	DSA. Hvordan skape gode skyggesteder , NMBU. Uteområder i skoler og barnehager
Tenk solbeskyttelse i forbindelse med kommunens egne utendørs-arrangementer, og i samarbeid om sommerskoler o.l.	
5. Solarier	
Gjør befolkningen kjent med risikoen ved solariebruk.	DSA, Om solarium
Sørg for tilsyn av solarium, i henhold til strålevernlovgivningen.	DSA, info til kommunal tilsynsmyndighet
Fjern eventuelle solarier fra offentlige bygninger. Ikke forleng avtaler med eksisterende solarier eller gi tillatelse til å etablere nye.	
6. Kommunen som arbeidsplass	
Legg til rette for at solbeskyttelse er en naturlig del av HMS/arbeidsmiljø for ansatte som er mye utendørs, som vel-, park- og barnehageansatte.	
7. Legekantor, ansatte i helse-/omsorgssektor	
Bidra til økt kunnskap hos pasienter/befolkningen om solråd og faresignaler for hudkreft. Del informasjon i relevante kanaler.	Gratis informasjonsmaterieil , Digital følekktest , Film om hudforandringer .
Bidra til økt kunnskap og bevissthet hos fastleger og andre ansatte i helse- og omsorgstjenesten om faresignaler for hudkreft.	Melanomregisteret , Helsedirektoratet: Fastlegens rolle og ansvar ved melanom , Pasientforening: Melanomforeningen .

Solskjerming i barnehager og skolegårder

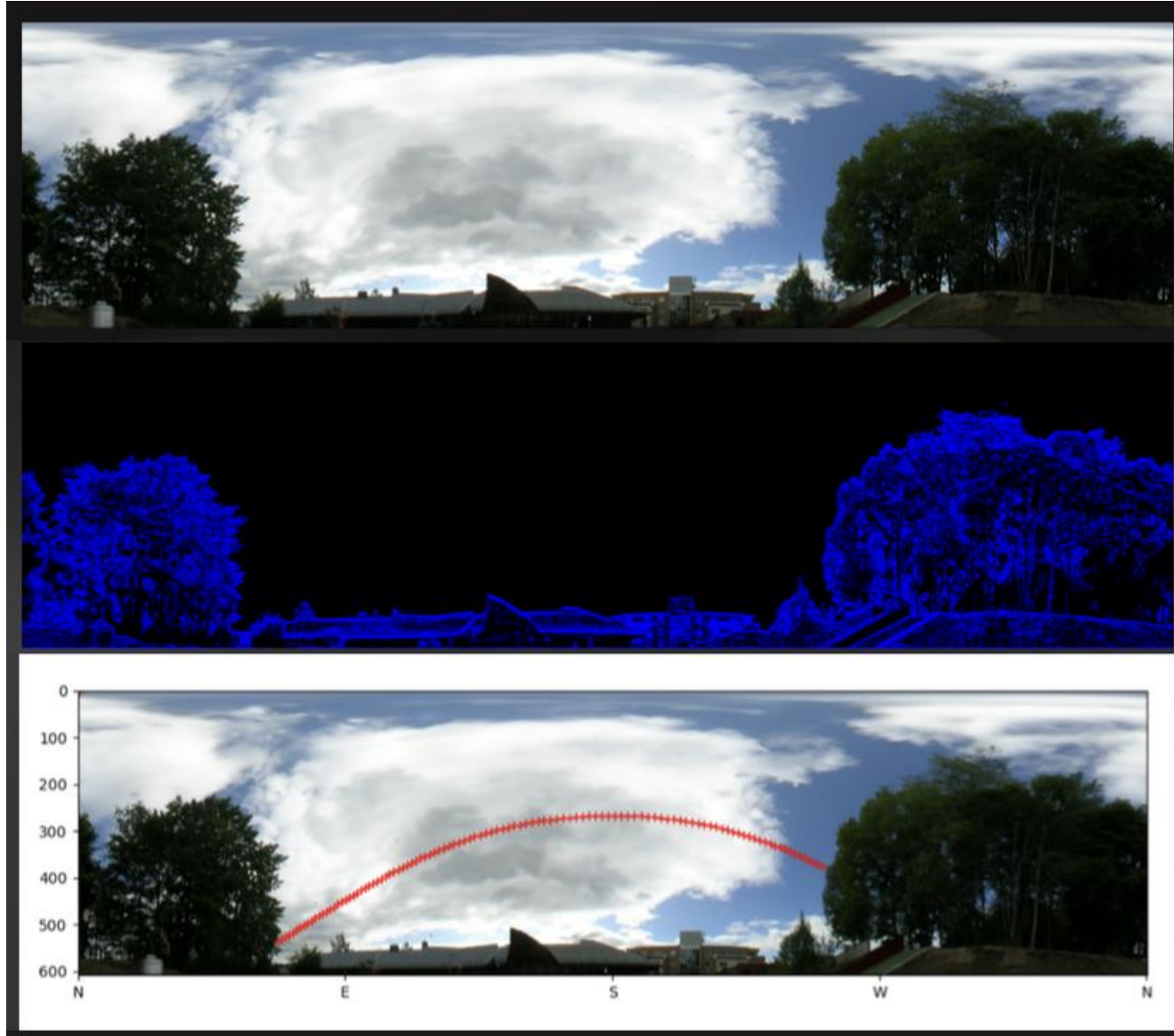
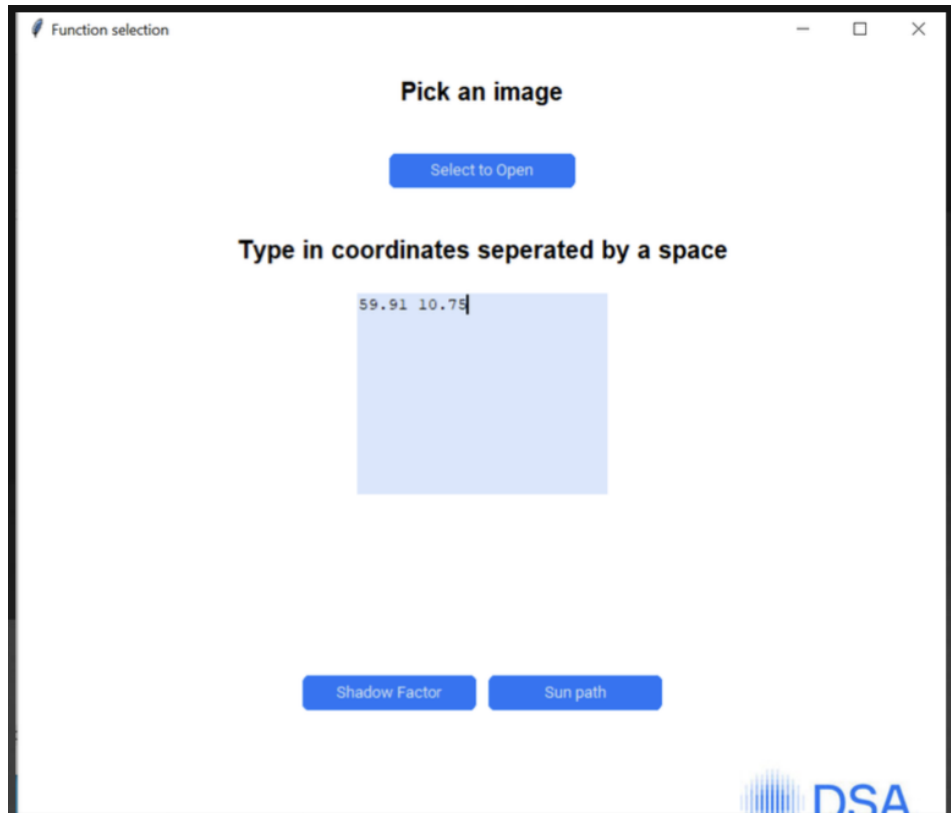
- Helsedirektoratets veiledning til forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger viser til mer informasjon på DSAs nettsider mht. UV:
 - Informasjon, råd
 - Brosjyre
 - Verktøy for å beregne sol/skygge



Solskjerming i barnehager og skolegårder



Solskjerming i barnehager og skolegårder



Referanser

- DSAs nettsider [Sol og solarium – DSA](#)
 - [Hvordan skape gode skyggesteder og beskytte mot sola? - DSA](#)
 - DSA-brosjyre: [Råd om solbeskyttelse i skoler og barnehager.pdf \(dsa.no\)](#)
 - DSA-brosjyre: [Skygge i skoler og barnehager](#)
- Kreftforeningens [Solsmarte-kommuner.Sjekkliste.2022.pdf](#)
- Utdanningsdirektoratets sider om [Fysisk læringsmiljø](#)
- Brosjyre om [inkluderende uterom](#) fra Universell utforming AS
- Sjekk hvor sterk sola er nå: [Dagens UV-indeks](#)
- Sjekk hvor sterk sola ventes å bli i Norge og utlandet:
 - YR [nettsted](#) og app på mobil/nettbrett: Forventet UV-stråling der du er (Velg sted først, deretter «I nærheten» i menyen)
 - NILU: [UV-varsel for Norge og feriesteder i utlandet](#)

Takk for
oppmerksomheten!

